

MARIJAMPOLĖS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA
„APSKRITAS STALAS“

Marijampolės savivaldybės merui
Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriui
Marijampolės savivaldybės administracijos sveikatos priežiūros skyriui
Marijampolės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriui

REKOMENDACIJA DĖL EMOCINĖS GEROVĖS STIPRINIMO MOKYKLŲ BENDRUOMENĖSE

2020-09-14, Nr. MS-20/2

Marijampolės jaunimo organizacijų taryba „Apskritas stalas“, būdama didžiausia jaunimo nevyriausybinė organizacija Marijampolės savivaldybėje ir vienydama 15 Marijampolės savivaldybėje veikiančių jaunimo organizacijų ir neformalių jaunimo grupių, 2020 m. vasarą kvietė jaunimą į renginius, kurių metu įvairių jaunimo organizacijų atstovai diskutavo apie jaunimui aktualias temas Marijampolės savivaldybėje, įskaitant ir mokinių emocinės gerovės situaciją mokyklose.

Džiaugiamės, kad visuomenėje kyla vis daugiau diskusijų emocinės gerovės mokyklų bendruomenėse tema, kad patys mokiniai rodo interesą šio klausimo aktualumui ir svarbai. Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad 2020-uosius Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė vaikų emocinės gerovės metais¹. O kad emocinės gerovės klausimas reikalauja daugiau dėmesio patvirtina ir Lietuvos moksleivių sąjungos (toliau – LMS) atlikta mokinių ir mokytojų psichosocialinės aplinkos mokykloje apklausa² (toliau - Apklausa). Iš esmės, džiugu, kad tik maža dalis, ~4 proc., apklaustųjų mokinių teigia, kad jų santykis su mokytojais mokykloje komplikotas ir/arba konfliktiškas. Tačiau remiantis apklausos duomenimis su smurtu mokykloje, įskaitant fizinį, psichologinį, seksualinį smurtą ir/arba nepriežiūra, vis dar susiduria net 25 proc., kas suponuoja, kad apklaustųjų emocinės gerovės klausimas neapsiriboja tik problemomis, tokiomis kaip smurtas ar stigma dėl psichologinės pagalbos.

Renginio metu jaunimo organizacijų atstovai diskutavo, kad Marijampolės savivaldybei yra itin svarbu turėti viziją, kurios pagalba emocinė aplinka mokyklų bendruomenėse būtų geresnė visiems bendruomenės nariams.

Tačiau net ir augant mokinių įsitraukimui į emocinės gerovės mokyklų bendruomenėse stiprinimą, švietimo sistema tam nėra pasiruošusi. Šiandien didžioji dalis mokyklų negali užtikrinti kokybiško psichologinės pagalbos suteikimo, kadangi jose dirba per mažai šios srities specialistų, nors pagal Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašą³ vienas mokykloje dirbantis psichologas turi teikti psichologinę pagalbą ne daugiau kaip 400 mokinių, o esant galimybei – ir mažesniau mokinių

¹ Lietuvos Respublikos Seimas, pranešimas spaudai „2020 metai paskelbti Vaikų emocinės gerovės metais“, 2019 m. gruodžio 20 d. <https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35403&p_k=1&p_t=269434>.

² Lietuvos moksleivių sąjunga, „Psichosocialinė aplinka mokykloje. Mokinių ir mokytojų apklausa“, 2018, <<https://www.moksleiviai.lt/wp-content/uploads/2018/12/Analiz%C4%97.pdf>>.

³ Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Nr. V-663, 2017 m. rugpjūčio 30 d. <<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/67f184a28e8711e7a5e2b345b086d377/asr>>.

skaičiui. Apklauso rezultatai taip pat teigia, kad nemaža dalis mokytojų nėra pasiruošę padėti mokiniams ne tik su mokomuoju dalyku susijusiais klausimais, net ~ 43 proc., nors emocinio santykio kūrimas užtikrintų geresnę abipusį mokinių ir mokytojų pasitikėjimą bei pagarbą.

Atkreipdami dėmesį į aukščiau išvardintus faktus bei situaciją ir siekdami geresnės emocinės gerovės mokyklų bendruomenėse, rekomenduojame:

1. Inicijuoti bei skatinti diskursą tarp kiekvienos mokyklos bendruomenės mokinių, mokytojų bei mokinių tėvų ar globėjų dėl emocinės gerovės bei emocinio intelekto situacijos gerinimo jų švietimo įstaigoje. Mokyklose veikiančioms mokinių savivaldoms galima būtų suteikti daugiau atsakomybės gilintis į mokyklos mikroklimą, skatinti bendruomeniškumo iniciatyvas bei kitais būdais prisiimti pareigą vystyti diskusiją tarp mokinių apie emocinę gerovę bei emocinį intelektą, rūpintis mokinių savijauta, imtis daugiau iniciatyvos.
2. Skatinti ir palaikyti mokinių ir mokytojų tarpusavio santykį. Siūlome rekomenduoti mokykloms mokslo metų eigoje numatyti neformalius susitikimus tarp mokinių ir mokytojų, kurių pagalba būtų ugdomas ir skatinamas abipusis emocinis ryšis, pasitikėjimas bei draugiškas bei saugus mikroklimas.
3. Užtikrinti švietimo įstaigose teikiamos psichologinės pagalbos kokybę bei konfidencialumą. Remiantis Apklauso duomenimis net 53 proc. 9-12 klasių apklaustųjų nepasitiki psichologinę pagalbą teikiančiais darbuotojais, nes, pasak jų, mokinių išsakytos problemos gali išplisti mokyklos bendruomenėje ir taip būtų pažeidžiama konfidencialumo sutartis tarp mokinio ir psichologinę pagalbą teikiančio asmens. Siekiant mažinti šį nusistatymą prieš psichologinės pagalbos teikimą, siūlome:
  - a. sudaryti sąlygas nepilnamečiams moksleiviams, kuriems yra sukakę 16 metų, psichologinės pagalbos mokykloje kreiptis be atskiro tėvų ar globėjų sutikimo.
  - b. užtikrinti, kad psichologinė pagalba mokyklose yra teikiama pagal Psichologinės pagalbos teikimo aprašą ir kad kiekvienoje švietimo įstaigoje yra pakankamas kiekis tokią pagalbą teikiančių asmenų esamam moksleivių skaičiui.
  - c. sukurti galimybes jaunuoliams dėl pirminės psichologinės pagalbos švietimo įstaigoje arba savivaldybės pedagoginėje psichologinėje tarnyboje kreiptis naudojantis išmaniosiomis technologijomis internetinėje erdvėje.
  - d. skatinti švietimo įstaigų vadovybę periodiškai mokslo metų eigoje inicijuoti informacines kampanijas, kurių pagalba būtų naikinami nusistatymai prieš psichologinės pagalbos gavimą.

Užtikrinant šių rekomendacijų įgyvendinimą ir jose išvardytų veiksmų stabilų palaikymą gerės ne tik mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai ar emocinė būklė, bet ir augs mokinių akademiniai pasiekimai.

Pirmininkas

Vladas Polevičius